

OREHOVA LUPINA

Selma Skenderović

V osnovni šoli nas je bilo petindvajset v razredu. Osemnajst Slovencev, trije Albanci, dva Srba, ena Makedonka in jaz. Slovenci so se držali skupaj, Albanci skupaj, Srba skupaj. Verica Ristovska in jaz skupaj. Če bi bili Slovenki, temu najverjetneje ne bi pripisovali velike pomembnosti. Tako pa je to bila tema, o kateri sva se pogovarjali vsaj enkrat dnevno. Tudi pozneje, ko sva bili že v srednji šoli. Verica mi ni nikoli rekla, da se preveč obremenjujem z narodnostjo in vero. Branila me je pred tistimi, ki so me s tem izzivali. Pogovarjali sva se v nekem mešanem jeziku, še najbolj podobnem srbščini. Ona je pri tem v pogovore dodajala makedonske besede, jaz pa slovenske. Ker je imela težave z učenjem, sem pogosto poleg svoje pisala tudi njeno domačo nalogo. Vsakič, ko so naju nekje videli skupaj, so se nama vsi smejali. Verica je bila za dve glavi višja od mene in težja vsaj dvajset kilogramov. Klicali so jo debela, zavaljena, napihnjena, čeprav sploh ni bila debela. Samo malo bolj razvita kot drugi. Včasih jo je kdo tudi udaril ali vrgel kamen vanjo na poti iz šole domov. »Mene pa

kličejo Arabka, begunka, čefurka,« sem jo tolažila, ko sva sedeli pod orehom blizu njene hiše, izgovarjajoč na glas etikete, ki so jih obešali name. Bilo ji je nerodno, vendar se je pretvarjala, da je že vajena takih stvari. Živela je z mamo, starejšim bratom in tremi starejšimi sestrami. Očeta ni poznala. Zapustil jih je, še preden se je rodila. Njene mame nikoli ni bilo doma, delala je kot negovalka in čistilka pri neki stari gospe. Včasih so ji pomagale Veričine starejše sestre, včasih pa jaz in Verica, da bi čim prej končala in se vrnila domov. Nosili sva smeti, brisali prah in sesali. Za Verico so v glavnem skrbele njene sestre, čeprav niso bile veliko starejše od nje. Vse štiri so spale v eni sobi, zato sva bili z Verico le redko sami. Na samem sva se lahko družili, če se nama je uspelo izmuzniti iz hiše in skriti pod oreh. Vsi so vedeli, da je to najin oreh. Ko so orehi dozoreli in začeli padati z drevesa, sva jih pobirali in spravljali v vrečke. Iz pol skodelice orehovitih lupin je njena mama naredila dva litra čaja. *75 kilogramov.*

»Jaz sem kot prazna orehova lupina,« mi je rekla dan pred začetkom srednje šole.

»Kako to misliš?«

»Ko nekdo poje orehovo jedrce, odvrže lupino. Podobno je z mano. Ko ljudje dobijo od mene tisto, kar so si želeli, jih ne zanimam več.«

»Če si ti orehova lupina, sem lahko jaz orehova školjka?«

Toda zame Verica takrat še ni bila orehova lupina. Vsaj ne prazna. Večkrat mi je pripovedovala o tem, da si želi imeti hišico na obrobju Ljubljane. Zunaj rumeno, notri skoraj v celoti rdečo. Zelo staromodno, polno rastlin, slik in knjig. Po možnosti dvonadstropno. V prvem pritličju majhno dnevno sobo, majhno kuhinjo, shrambo in lepo kopalnico. V prvem nadstropju pa ogromno knjižnico, veliko okno z okensko polico, na kateri bi lahko sedela, in lastno sobo. Vedela sem, da si je želela imeti pisane zavese, perzijske preproge in krožnike s cvetličnim vzorcem. Na

posebni steni obešene fotografije pisateljev in pisateljic, filozofov, posebnežev. Največja med njimi bi bila fotografija Wislawe Szymborske – skupaj sva brali njene pesmi. Pod fotografijami dva fotelja, zase in moža. Kakšno žival, najraje mačko, polža ali želvo. Pred hišo potko in na obeh straneh potke rože. Za hišo veliko murvo in gugalnico. Želela si je, da bi imela hišica vonj po sivki in da bi spominjala nanjo. *84 kilogramov.*

Nekaj dni pred mojim šestnajstim rojstnim dnevom je umrla Veričina mama. Verica je postala tudi zame prazna orehova lupina. Osem tednov ni prihajala v šolo. Na začetku nisem vedela, kako naj ji pomagam. Šele po dveh tednih sem zbrala pogum in jo obiskala. Njena soba je imela vonj po gnijočem sadju. Ležala je v postelji, oblečena v umazano pižamo. Povsod okoli nje so bili ovitki čokoladic, prazne vrečke čipsa, razne embalaže pojedениh sladkarij, umazani kozarci. Bilo je očitno, da si že dolgo ni umila ne zob ne las. Nič mi ni rekla. Odšla sem in se odločila, da jo bom obiskala čez sedem dni. Mislila sem, da se bodo do takrat stvari nekoliko uredile, toda vsak naslednji obisk me je le še bolj prizadel. Zdaj je živela sama z bratom, njene sestre so se vrnile v Makedonijo. Iz postelje je vstala samo, ko je morala iti do kopalnice ali ko je želela kaj pojesti. Pogoltnila je vse, kar je videla pred sabo. Bila je tako velika, da je bil rob postelje pod njo komaj opazen. Televizija je bila vedno prižgana, čeprav je ni gledala. Če sem kar koli pripomnila, je takoj vzkipeła. Osorno je odgovarjala na moje prepričevanje, da se mora vrniti v šolo. Zdelo se ji je, da smo ji natanko določili, koliko časa lahko žaluje. Prav je imela. *107 kilogramov.*

»Stara oblačila mi niso več prav,« mi je rekla in pokazala na svoj trebuh.

»Si boš kupila nova?«

»Bi šla z mano v trgovino?«

»Lahko greva jutri.«

Po vseh teh tednih se je bila končno pripravljena vrniti v življenje. Orehova lupina pred mojimi očmi se je začela polniti. Zatrjevala sem ji, da ji vse lepo pristoji. Naslednji dan sva se skupaj odpravili v šolo. Na hodnikih so naju spremljali začudeni pogledi sošolcev in sošolk. Oni so jo že odpisali, jaz pa sem vedela, da bo spet sedela zraven mene. Trudila sem se, da bi čim hitreje nadomestila snov, ki jo je v osmih tednih zamudila. Nekaj časa so bili vsi prizanesljivi do nje. Kmalu pa so se ji spet začeli posmehovati, ker ni mogla preteči jebenega kilometra pri športni in ker je zamujala na ure fizike. V treh minutah ji ni uspelo priti iz pritličja v tretje nadstropje. Oponašali so jo in klicali za njo »debelka«. Bala sem se, da se bo ponovno zaprla v svojo lupino. Drugič je ne bi mogla rešiti niti jaz. Toda to se ni zgodilo. Nehala se je ozirati na njihove komentarje, ni se pa nehala nažirati. Po pouku je šla vsak dan do najbližje pekarnice ali najbližjega Mercatorja ali do pekarnice in Mercatorja, preden se je odpravila domov. Tam so jo poznale vse prodajalke. Nekaterim se je smilila, drugim pa je bilo vseeno zanje. Večkrat sva šli skupaj. Kupovala si je čokolade, piškote, majonezo, sokove, salamo, krofe. V vsakem žepu šolske torbe je imela nekaj sladkega. Zagotovo je mesečno za hrano zapravila celo študentsko stipendijo. Če ni imela denarja, me je prosila, naj ji ga posodim. Nikoli ji nisem rekla ne, čeprav sem vedela, kaj bo naredila z njim. Zdelo se mi je, da je v redu, dokler se samo prenajeda. To sem nekako enačila s kajenjem. Mislila sem, da bo enkrat že nehala. Hrano je skrivala v svoji omari pod majicami, pod zvezki. Včasih tudi pod posteljo. Jedla je skrivaj, da je brat ne bi slišal in videl. Največkrat v kakšnem parku, kjer ni bilo ljudi.

Pogosto se otroci niso mogli zadržati in so svojim mamam kazali s prstom nanjo. V takšnih trenutkih jo je bilo sram pred mano. Glavo je obračala stran od mene in govorila, da bo šla na dieto. Imela je beležko, v katero je vsako drugo nedeljo pisala načrt hujšanja. Ob ponedeljkih se je tega načrta držala, vse

preostale dni v tednu pa ne. Včasih ji je uspelo shujšati tudi več kot deset kilogramov, toda pri njeni teži se to ni poznalo. Proti koncu drugega letnika je nehala pisati načrte. Od takrat se je oblačila le še v široka črna oblačila, da nihče ne bi videl obrisa njenega telesa. Na avtobusu je raje stala. Grdo so jo gledali, ker je zasedla dva sedeža. Jaz sem stala z njo. *139 kilogramov.*

Zaradi vlažne pomladi na prehodu v poletje se je na najinem orehu pojavila rjava pegavost. Njegovi listi in plodovi so začeli odpadati. Med poletnimi počitnicami sva obe delali. Ona je želela pomagati svojemu bratu, jaz pa sem si želela nov telefon. Vedno manj sva se pogovarjali. Tisto poletje sem bila v nekem čudnem obdobju eksistencialne krize in iskanja smisla. Na začetku novega šolskega leta se je čutilo, da sva se oddaljili. Ni me vabila k sebi domov, niti v parku se nisva dobivali. Oktobra je nehala prihajati v šolo. Še meni je bilo težko vsak dan vstati iz postelje in skrbeti zase, zanj pa je to postalo nevzdržno. Počasi je izginjala iz mojega vsakdana, dokler ni izginila za vedno. Brat jo je osmega januarja našel mrtvo. Obesila se je na najin oreh. Morali smo jo pokopati v posebni krsti. V veliki krsti za debele ljudi. Po pogrebu je njen brat oreh zažgal. Včasih, ko jem, imam pred očmi njene debele prste, ki se oklepajo sendviča. *162 kilogramov.*